

Kom
verder

Kenniscentrum Leefomgeving

Economische belangen binnen beleid VAB-werken in de Achterhoek

Instrument plus Toelichting

ISSN 1872 – 4418 – 20b

Copyright© 2013 by Saxion University of Applied Sciences.

All rights reserved. No part of this article may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the authors.

saxion.nl/leefomgeving

Colofon

Opdrachtgever: Kamer van Koophandel Centraal
Gelderland en LTO-Noord.

Auteur(s): Drs. G. Lier
Lectoraat: Duurzame Ontwikkeling
Leefomgeving,
Registratienummer: 2014 000 392
Saxion Kenniscentrum Leefomgeving

Olst, 27 januari 2014

Voorwoord

Het vrijkomen van agrarische gebouwen gaat de komende jaren door. Het gaat om grote hoeveelheden. De demografische en economische ontwikkelingen in de Achterhoek vergen de nodige aandacht. Het handen en voeten geven aan vormen van ontwikkelingsgerichte planologie met betrekking tot nieuwe economische functies in vrijkomende agrarische bebouwing, VAB's, gaat in Nederland en in de regio Achterhoek gepaard met een proces van vallen en opstaan. En dan zit vervolgens de economische conjunctuur ook nog tegen. Daar tegenover staat een zeer aantrekkelijk landschap, niet alleen om in te wonen, maar ook om in te werken. Tot zover in een notendorp de situatie rondom het beleid ten aanzien van nieuwe functies voor VAB's in de Achterhoek.

De Kamer van Koophandel Centraal Gelderland en LTO Noord Projecten constateren dat het economische belang niet de gewenste aandacht krijgt bij het beleidsvorming en bij de beleidsuitvoering van het beleid ten aanzien van vrijkomende agrarische bebouwing.

Er is een opdracht aan het Kenniscentrum Leefomgeving van Saxion verstrekt om een instrument te ontwikkelen om het economisch belang bij besluitvorming over functieverandering van vrijkomende agrarische bebouwing naar nieuwe economische activiteit beter onder de aandacht te krijgen.

Voorafgaand aan de totstandkoming van het document 'Economische belangen binnen beleid VAB-werken in de Achterhoek, instrument en toelichting' heeft er onderzoek plaatsgevonden. De resultaten zijn vastgelegd in het rapport: 'Economische belangen binnen beleid VAB-werken in de Achterhoek, onderzoeksrapport'.

Het project is begeleid door een stuurgroep van vertegenwoordigers uit de Achterhoek. De samenstelling van de stuurgroep is als volgt:

Rineke van Wieringen, Kamer van Koophandel Centraal Gelderland
Ingrid Canter Cremers, Werkplaats Kansrijk Platteland (Achterhoek 2020)
Gert Jan van der Veen, Plattelandshuis Achterhoek Liemers
Tjerk Elzinga, Projecten LTO Noord
Arjen Vedder, Gemeente Winterswijk
Jurgen ten Have, Kamer van Koophandel Centraal Gelderland
Ygram Hylkema, Kamer van Koophandel Centraal Gelderland

Goos Lier, 27 januari 2014

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Hoofdstuk 1 Theorie en het model	8
I Bedrijfsinterne economische effecten:	8
II Bedrijfsexterne economische effecten voor de regio:	9
III Overige sociaal economische effecten op het lokale niveau:.....	9
Hoofdstuk 2 Beschrijving van het instrument	10
Stap 1	11
Stap 2 (optioneel)	11
Stap 3	12
Kaart 1	13
Kaart 2	14
Kaart 3	17
Stap 4	18
Stap 5 De formule.....	19
Stap 6 De resultaten	20
Hoofdstuk 3 Toelichtingen.....	21
Bijlage 1 Invulschema	24
Bijlage 2 Indicatieve bedrijvenlijst	34
Bijlage 3 Rekenvoorbeelden	38

Inleiding

In de komende 10 a 15 jaar komt er in de Achterhoek zo ongeveer 1 miljoen vierkante meter vrij (1000 bedrijven met 1000 m²). Een groot deel van deze schuren zal hoe dan ook niet geschikt zijn om te worden hergebruikt. Volgens een ambtenaar RO van een gemeente uit de Achterhoek in het onderzoeksrapport 'Nieuwe melkkoeien in de stal' (Lier, 2011) is 90% niet geschikt voor hergebruik. Blijft dat er niet alleen een uitdaging is om voor 100.000 m² wel een nieuwe functie te vinden, maar ook dat er voor een groot aantal erven de uitdaging ligt om na te gaan wat de bijdrage aan de economische ontwikkeling van de Achterhoek kan zijn.

Voor het vraagstuk wat te doen met vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) is op verschillende niveaus beleid ontwikkeld. Er is een belangrijke rol weggelegd voor gemeenten. De gemeente in de Achterhoek werken binnen het verband van de Regio Achterhoek bij het beleid ten aanzien van functieverandering van VAB's nauw met elkaar samen. Er is aandacht voor functieverandering naar zowel wonen als naar andere, niet agrarische, economische activiteiten. Functieverandering naar een andere economische activiteit wordt in dit advies aangeduid met functieverandering naar werken. In tegenstelling tot de belangen die te maken hebben met ruimtelijke ordening (tegen gaan van verstening) en landschappelijke inpassing worden de economische belangen veelal niet op een gestructureerde wijze in beeld gebracht.

Bij de economische impact gaat het in dit advies zowel om de directe werkgelegenheidseffecten gekoppeld aan het betreffende project als om de functie die een bepaalde activiteit kan vervullen ten behoeve van de lokale en regionale economie, onder andere multiplier en synergie-effecten. De aanwezigheid van economische activiteit in het landelijk gebied kent naast het directe economische effect (bedrijfsinterne effecten) en het effect voor de lokale en regionale economie (bedrijfsexterne effecten voor de regio) ook andere afgeleide sociaal economische effecten voor de regio. Bij deze effecten gaat het om jongeren die bijbanen doen bij de betreffende bedrijven en sponsoring in natura of geld voor de lokale verenigingen en evenementen. Juist bij bedrijven in het landelijk gebied doet zich ook het fenomeen voor dat mensen gedurende langere of kortere tijd werkzaam kunnen zijn in een 'beschut' deel van de economie of dat er combinaties zijn van vrijwilligerswerk en betaald werk zijn (idealisme).

De Kamer van Koophandel Centraal Gelderland en Projecten LTO-Noord vragen zich af wat de mogelijkheden zijn om het economische belang meer expliciet mee te nemen in het VAB-beleid. Aan het Kenniscentrum Leefomgeving van Saxion is gevraagd om hiervoor een instrument te ontwikkelen.

Om dit instrument te kunnen ontwikkelen is er onderzoek gedaan naar:

1. de eisen waaraan in theorie het instrument moet voldoen
2. methoden en begrippen uit de economische theorie die gebruikt kunnen worden bij het inzichtelijk maken van economische effecten

3. Geografische trends en ontwikkelingen ten aanzien van nieuwe economische functies in VAB's.
4. Economische effecten van VAB's in praktijksituaties in de Achterhoek en elders in oost Nederland.

De resultaten van de studie zijn vastgelegd in het rapport 'Economische belangen binnen beleid VAB-werken in de Achterhoek, onderzoeksrapportage'. Het onderzoek vormt de onderbouwing voor het instrument en de toelichting. De centrale vraag, het doel en de bijbehorende begrippen staan vermeld in het kader.

De centrale vraag in het onderzoek is:

Wat zijn de mogelijkheden om ten behoeven van het omgevingsbeleid het economisch belang van VAB-werken initiatieven in de regio Achterhoek beter zichtbaar te maken?

Definiëring van begrippen:

Het economische belang (= economische effecten): betreft werkgelegenheid en toegevoegde waarde zowel in het bedrijf van de verbouwing als bij andere bedrijven in het gebied en daarnaast gaat het om de wijze waarop bewoners in het gebied zich in economische goederen kunnen voorzien en zich in economische zin kunnen ontwikkelen.

VAB-werken-initiatieven: betreft een nieuwe, niet hoofdzakelijk agrarische, economische functie of nieuwe economische functies in een agrarisch gebouw die leidt/leiden tot fysieke aanpassingen in of aan het gebouw en de directe omgeving van het gebouw.

Regio Achterhoek: een samenwerkingsverband van de gemeenten Bronckhorst, Berkelland, Oost Gelre, Winterswijk, Aalten, Oude IJsselstreek, Doetichem en Montferland.

Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB): gebouwen die de agrarische functie hebben verloren, maar die veelal nog wel als zodanig staan bestemd in het ruimtelijk beleid.

Nieuwe economische activiteit: betreft in dit advies nieuwe economische activiteiten, niet zijnde landbouw, die van invloed zijn op de fysieke kenmerken van een gebouw. Op het erf kan daarnaast nog steeds sprake zijn van traditionele vormen van landbouw en het kan zijn dat bepaalde nieuwe economische activiteiten zijn verweven met vormen van landbouw (zorgboerderij en wijnboerderij).

Omgevingsbeleid: betreft zowel ontwikkeling als uitvoering van beleid in relatie tot het toestaan, verbinden van voorwaarden en begeleiden (positief stimuleren van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen) van ruimtelijke ingrepen.

Het doel van het advies in het onderliggende rapport is:

Een instrument dat er toe leidt dat ten behoeve van het omgevingsbeleid het economische belang van VAB-werken initiatieven in de regio Achterhoek beter zichtbaar kan worden gemaakt.

Omschrijving van het begrip instrument:

Het instrument kent vier bestanddelen: 1) een schema waarmee op gestructureerde wijze aandacht kan worden besteed aan de onderdelen van de economische effecten, 2) het benutten van methoden en begrippen uit de economische theorie daar waar het in de praktijk een meerwaarde heeft 3) het verschaffen van inzicht in de effecten zoals deze zich in de praktijk voordoen en 4) het samenvoegen van de effecten in een formule.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 gaat in op de achterliggende theorie en het model dat gebruikt is voor het maken van het instrument. In hoofdstuk 2 vindt een beschrijving plaats van het instrument. De beschrijving van het instrument is kort gehouden. Voor toelichtingen wordt telkens verwezen naar hoofdstuk 3 Toelichtingen. In de bijlage bevindt zich 'De indicatieve bedrijvenlijst' zoals die is opgesteld ten behoeve van het rapport Functies zoeken plaatsen zoeken functies (Regio Achterhoek, 2006).

Hoofdstuk 1 Theorie en het model

Volgens de economische wetenschap is ieder schaars goed een economisch goed. De bedoeling van het instrument is nu juist om 'economisch effecten' te kunnen vergelijken met andere maatschappelijke effecten, bijvoorbeeld de consequenties voor de landschappelijke schoonheid. Er wordt daarom bij de ontwikkeling van dit instrument gekozen voor een definitie van economische effecten die heel dicht staat bij inkomen verwerven, verdienen en produceren.

Even wat officiëler gezegd, bij het instrument dat hier ontwikkeld wordt gaat het, enerzijds, om het deel van de economie dat in relatie staat tot productie en consumptie van door de mens geproduceerde goederen en diensten en, anderzijds, om de mogelijkheid van mensen uit de regio zich in de toekomst een plek te verwerven in die economie (op de arbeidsmarkt).

Kortom, het gaat om de productie op het bedrijf zelf, bij andere bedrijven in de regio, consumptiemogelijkheden in het gebied en om de rol die het bedrijf kan spelen op de arbeidsmarkt (van vrijwilliger tot volwaardige arbeidskracht). Afbeelding 1 toont het model dat de basis is voor het instrument.

Onderdelen	Doelen
I Bedrijfsinterne economische effecten	Werkgelegenheid uitgedrukt in het aantal fte na 1 jaar en 5 jaar.
	Saldo/toegevoegde waarde na 1 jaar en na 5 jaar.
II Bedrijfsexterne economische effect voor de regio	Multiplier
	Synergie: uniek
	Synergie: kritische massa
	Synergie: missing link
	Verblijfsrecreatie of andere langdurige betrokkenheid met het gebied
III Overige sociaal economische effecten op het lokale niveau	IIIa Voorzieningen voor de buurt: zorg, kinderopvang, recreatie, detailhandel, horeca enz.
	IIIb Sociaal economische inbedding: educatie, stages, maatschappelijke stages, bijbanen, beschutte arbeidsplaatsen, vrijwilligerswerk

Afbeelding 1: Schematische weergave van het model

Er volgt een korte toelichting op de onderdelen en de doelen in het model. Een meer uitgebreide toelichting wordt gegeven in het hoofdstuk 'Toelichtingen'.

I Bedrijfsinterne economische effecten: De economische effecten die bij het bedrijf waar de ingreep plaatsvindt ontstaan als gevolg van de ingreep (die de nieuwe economische activiteit mogelijk maakt). Toegevoegde waarde, ook wel (bedrijfs-)saldo, genoemd en werkgelegenheid uitgedrukt in fte (bedoeld wordt betaalde arbeid) zijn belangrijke indicatoren. In de kwalitatieve beschrijving is het belangrijk de ontwikkeling in de tijd neer te

zetten, te denken valt aan een periode van 1 tot 10 jaar. Ten behoeve van de kwantitatieve toetsing is gekozen voor de verwachte situatie 3 jaar na de ingreep (verbouwing).

II Bedrijfsexterne economische effecten voor de regio: De bedrijfsexterne economische effecten voor de regio bestaan uit multipliereffecten en synergie-effecten. Het multipliereffect voor de regio is opgebouwd uit drie onderdelen:

1. Het eerste orde effect ontstaat doordat er ten behoeve van de (extra) productie er (extra) ingekocht moet worden bij andere bedrijven in het gebied.
2. Het tweede orde effect is het gevolg van het extra inkomen dat ontstaat bij de ondernemer en de medewerkers. Extra inkomen leidt tot extra consumptie.
3. Vervolgens zijn er andere secundaire effecten doordat de toeleverancier ook weer grond en hulpstoffen nodig heeft en ook weer meer gaat consumeren.

Synergie-effecten ontstaan doordat als gevolg van de nieuwe economische activiteit er extra klanten in het gebied zijn die ook bestedingen gaan doen bij andere bedrijven. Er zijn verschillende redenen te benoemen waarom er mensen van buiten de regio worden aangetrokken, deze zijn:

1. De voorziening is uniek. Mensen gaan speciaal voor deze voorziening naar de regio;
2. De voorziening draagt er aan bij dat in combinatie met andere voorzieningen er een zodanig interessant aanbod ontstaat dat mensen van buiten de regio komen. De voorziening draagt bij aan de totstandkoming van een zekere kritische massa;
3. De voorziening vormt een noodzakelijke schakel, missing link, in het geheel van voorzieningen, waar door het voor consumenten interessant wordt het gebied te bezoeken.
4. Verblijfsrecreatiebedrijven en andere voorzieningen die mensen gedurende langere tijd of meerdere keren het gebied laten bezoeken krijgen speciaal aandacht, omdat het effect voor andere bedrijven als gevolg van de bestedingen bij andere bedrijven relatief groot is.

III Overige sociaal economische effecten op het lokale niveau:

Bij de overige sociaal economische effecten wordt een onderscheid gemaakt tussen Voorzieningen voor de buurt en Sponsoring (VS) en om Leren en Ervaren (LE). Bij voorzieningen voor de buurt gaat het om: zorgboerderijen, kleinschalige zorg in het landelijk gebied, agrarische kinderopvang, recreatievoorzieningen, detailhandel, horeca enz. waar de lokale bevolking ook gebruik van kan maken. Bij sponsoring gaat het om het ter beschikking stellen van spullen en ruimte en het geven van geld (incl. advertenties in lokale bladen) ten behoeve van lokale activiteiten. Bij Leren en Ervaren moet gedacht worden aan educatie (voorlichting en educatie op de boerderij of in een boerderijmuseum), stages, maatschappelijke stages, bijbanen, beschutte arbeidsplaatsen en vrijwilligerswerk. Met beschutte arbeidsplaatsen wordt bedoeld op mensen die tijdelijk of permanent buiten het arbeidsproces staan en via een participatiebaan (loondispensatie) aan het werk kunnen.

Om het model te verwerken in het instrument gelden de volgende uitgangspunten:

- Het opnemen van kwantitatieve gegevens, daar waar het kan.

- Overzichtelijkheid in presentatie
- Per onderdeel aangeven hoe het gesteld is met het effect en daar waar dat interessant is een vergelijking te maken met andere VAB-initiatieven aan de hand van kengetallen.

Hoofdstuk 2 Beschrijving van het instrument

Vooraf:

De initiatiefnemer krijgt de kans om aan de hand van de schema's zo goed mogelijk aan te geven wat volgens zijn of haar mening de economische effecten zijn. Het is aan de overheid of aan een deskundige derde om een oordeel te geven over de argumentatie, eventueel tot bijstelling te komen op onderdelen en om een invulling te geven aan de ontbrekende onderdelen.

Het instrument kent de volgende stappen.

1. Er wordt algemene informatie verschaft over het bedrijf en de directe omgeving van het bedrijf (inclusief bepaling regionaal en lokaal).
2. (optioneel) Kies een bestaand bedrijf dat als referentie kan dienen.
3. De kaarten, de drie hoofdonderdelen van het model leiden tot drie verschillende kaarten. De bespreking van de hoofdonderdelen van het model vindt plaats aan de hand van deze kaarten.
4. Het samenvattende schema en algemene conclusies, de conclusies van de kaarten worden overgebracht naar het samenvattende schema. Het schema biedt de mogelijkheid om een algemene conclusie te trekken.
5. De formule, de kaarten leiden tot kwantitatieve gegevens. De formule brengt de gegevens tezamen en biedt een kwantitatieve aanduiding van het totaal economisch effect.
6. De resultaten zijn op een aantrekkelijke wijze schematisch te tonen, te denken valt aan het statistische spinnenweb.

Er zijn verschillende situaties te onderscheiden:

- 1) De komst van een geheel nieuw bedrijf in een voormalig agrarisch gebouw
- 2) Een nieuwe activiteit bij een bestaand bedrijf (agrarische of niet agrarisch) waarvoor geldt dat een voormalig agrarisch gebouw van functie gaat veranderen.
- 3) Een reeds bestaand niet agrarisch bedrijf, reeds gevestigd op de locatie of in de buurt, wil ten behoeve van de (bedrijfseconomisch) wenselijke/noodzakelijke uitbreiding een vrijkomend agrarisch gebouw van functie doen veranderen.

Bij de derde categorie is het de vraag of het economische effect van de uitbreiding moet worden bepaald of dat het uitgangspunt is dat ten behoeve van de economische continuïteit van het gehele bedrijf de verbouwing noodzakelijk is. In dat laatste geval kan het economische effect van het gehele bedrijf (na verbouwing), voor zover gerelateerd aan de verbouwing worden meegenomen bij de inschatting van de economische effecten.

Stap 1 Er wordt algemene informatie verschaft over het bedrijf en de directe omgeving van het bedrijf.

De volgende vragen zijn aan de orde. Gaat het om een nieuwe functie, een nieuwe invulling van de functie, een verplaatsing of uitbreiding van functie. Om wat voor soort nieuwe functie gaat het. Gaat het om één functie of is het een combinatie van functies. Om wat voor bedrijf gaat het dan volgens de Indicatieve bedrijvenlijst (zie Bijlage Indicatieve Bedrijvenlijst). Kunt u aangeven wat u wilt bereiken met uw bedrijf en wat is de wijze waarop u dat wil doen (missie, strategie) (Toelichting A).

Er wordt in het vervolg bij de vraagstelling onderscheid gemaakt tussen lokaal en regio. Lokaal wordt soms ook aangeduid met het dorp of de buurt. Lokaal is het gebied in een straal van 5 km om het bedrijf heen, exclusief dorpen en steden groter dan 3.000 inwoners. Regionaal is het gebied om het bedrijf heen met een straal van 20 km, exclusief de steden met meer dan 30.000 inwoners. Het lokale en regionale niveau en de buurtschap/dorp dienen te worden bepaald voor de onderhavige casus.

Er zijn verschillende situaties te onderscheiden:

- 1) De komst van een geheel nieuw bedrijf in een voormalig agrarisch gebouw
- 2) Een nieuwe activiteit bij een bestaand bedrijf (agrarische of niet agrarisch) waarvoor geldt dat een voormalig agrarisch gebouw van functie gaat veranderen.
- 3) Een reeds bestaand niet agrarisch bedrijf, reeds gevestigd op de locatie of in de buurt, wil ten behoeve van de (bedrijfseconomisch) wenselijke/noodzakelijke uitbreiding een vrijkomend agrarisch gebouw van functie doen veranderen.

Bij de derde categorie is het de vraag of het economische effect van de uitbreiding moet worden bepaald of dat het uitgangspunt is dat ten behoeve van de economische continuïteit van het gehele bedrijf de verbouwing noodzakelijk is. In dat laatste geval kan het economische effect van het gehele bedrijf (na verbouwing), voor zover gerelateerd aan de verbouwing worden meegenomen bij de inschatting van de economische effecten.

Stap 2 (optioneel) Kies een bestaand bedrijf dat als referentie kan dienen (inclusief bepaling lokaal en regionaal)

Het moet gaan over een bedrijf (en directe omgeving) waarvan overtuigend kan worden aangetoond dat er belangrijke overeenkomsten zijn. Geef deze overeenkomsten aan en benoem ook de verschillen. Het referentiebedrijf zou zich zo ongeveer nu in de situatie moeten bevinden waar de initiatiefnemer over 3 jaar zou willen staan (het kan natuurlijk ook zijn dat teruggeblikt wordt op de situatie van het referentiebedrijf 3 jaar na aanvang). De resultaten van het referentiebedrijf kunnen worden benut bij de onderbouwing van de

verwachte effecten. Geef in een bijlage een omschrijving van het referentiebedrijf. Stap 2 is optioneel.

Stap 3 De kaarten

Onderdelen	Doelen	Kaart
I Bedrijfsinterne economische effecten	Werkgelegenheid uitgedrukt in aantal fte	Kaart 1
	Saldo/toegevoegde waarde	
II Bedrijfsexterne economische effect voor de regio	Multiplier	Kaart 2
	Synergie: uniek	
	Synergie: kritische massa	
	Synergie: missing link	
	Verblijfsrecreatie of andere langdurige betrokkenheid met het gebied	
III Overige sociaal economische effecten op het lokale niveau	IIIa Voorzieningen en sponsoring voor de buurt: zorg, kinderopvang, recreatie, detailhandel, horeca enz.	Kaart 3
	IIIb Leren en ervaren: activiteiten voor scholen, stages, maatschappelijke stages, bijbanen, beschutte arbeidsplaatsen, vrijwilligerswerk	

De kaarten zijn ieder afzonderlijk afgebeeld. In de kaarten zijn aanwijzingen gegeven hoe de kaarten dienen te worden ingevuld, extra toelichting is te vinden in het hoofdstuk Toelichtingen.

Kaart 1	Bedrijfsinterne economische effecten (in te vullen door de initiatiefnemer)
Begrippen	-werkgelegenheid intern in fte op jaarbasis (Wgh) (toelichting B) -aantal werknemers: totaal aantal werknemers op de loonlijst gedurende een jaar -Toegevoegde waarde of saldo in euro's op jaarbasis (tgw) -Toegevoegde waarde = omzet minus waarde inputs (inkopen direct gerelateerd aan de eindproducten) Alles exclusief BTW
Ondernemings of bedrijfsplan	Is er een ondernemingsplan of bedrijfsplan beschikbaar in verband met de ingreep en functieverandering. Is dit plan gemaakt ten behoeve van externe financiering of anderszins ten behoeve van externe goedkeuring. Is het plan bijgevoegd (Toelichting D).
Korte kwalitatieve en kwantitatieve schets van de verwachte ontwikkelingen	Wat zijn de verwachtingen ten aanzien van aantallen klanten, overnachtingen, te maken producten enz. en wat is de ontwikkeling in de tijd. Hoe verhoudt uw nieuwe activiteit zich ten opzichte van de bestaande activiteiten of andere nieuwe activiteiten. Wat zijn uw keuzes ten aanzien de inzet van intern (het gezin), extern personeel en uitbesteding.
Verwachtingen in cijfers	Werkgelegenheid en toegevoegde waarde (saldo). Ontwikkeling gedurende de eerste 10 jaar De situatie na drie jaar wordt gebruikt in de formule. Het is daarom belangrijk een zo'n goed mogelijk inschatting te geven van de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde drie na jaar na de ingreep. (Toelichting C)
Referenties	Het gaat om verwijzingen naar overeenkomstige projecten qua verwachte economische effecten. Er kan gebruik gemaakt worden van het rapport 'Economische belangen binnen het beleid VAB-werken in de Achterhoek, onderzoeksrapportage.' (Toelichting E)
Samenvatting/ Conclusie	Er dient gestreefd naar een cijfermatige conclusie (bij voorkeur toegevoegde waarde en werkgelegenheid), die aangevuld kan worden met enkele kwalitatieve uitspraken. Verwachte werkgelegenheid (Wgintern) of toegevoegde waarde (TWintern) na 3 jaar zijn de input voor de formule en zijn daarom essentieel.
Kennisbronnen	Brochures van onder andere KvK, banken, LTO over hoe een ondernemingsplan op te zetten. Daarnaast gaat het om informatie van de afzonderlijke branches en brancheverenigingen.

Kaart 2	Bedrijfsexterne economische effecten voor de regio (in te vullen door de initiatiefnemer)
Begrippen	-Multiplijer: geeft aan wat de regionale vervolgeffecten zijn van een toename van economische activiteit bij een bedrijf. -Synergie-effecten: bestedingen die extra worden gedaan door klanten en bezoekers als gevolg van de toename van economische activiteit bij een bedrijf -Synergie-traffic: extra bestedingen die ontstaan bij andere bedrijven als gevolg van een toename van bezoekers in de regio. -Synergie-dynamisch: een spiraal effect omhoog doordat het geheel van voorzieningen beter wordt. -uniek, kritische massa en/of missing link: onderdelen die bepalend zijn voor de mate waarin zich synergie-dynamisch-effecten voor doen.
Multipliereffect	Om de multiplijer te bepalen is het nodig dat er inschatting wordt gemaakt van de volgende drie cijfers: • Verwachte omzet of extra omzet na 3 jaar • Verwachte inkoopwaarde inputs na 3 jaar • Verwachte toegevoegde waarde na 3 jaar Voor de duidelijkheid omzet (bruto winst) = inkoop waarde inputs plus toegevoegde waarde. Multiplijer van de eerste orde Multipliereffect van de eerste orde (op basis van omzet) = aandeel regionaal ingekocht * aandeel inkoopwaarde van de omzet + 1 In symbolen: $M1e = \text{reginputs}/\text{inputs} * \text{inputs}/\text{omzet} + 1$ Toelichting bij formule: De inkoopwaarde inputs is de basis voor de bepaling van het multipliereffect van de eerste orde. De inkoopwaarde van de inputs (inputs) wordt afgezet tegen de omzet. Vervolgens dient een inschatting te worden gemaakt van de waarde van de inputs die regionaal worden ingekocht (reginputs). De waarde van de regionale inputs wordt afgezet tegen de totale waarde aan inputs. Het is ook mogelijk in één keer een schatting te maken van het aandeel dat regionaal wordt ingekocht. Ter onderbouwing dient kwalitatief te worden aangegeven om wat voor soort uitgaven en wat voor soort regionale leveranciers het gaat. Multiplijer van de tweede orde Multipliereffect van de tweede orde (op basis van omzet) = aandeel van de toegevoegde waarde in de omzet * (aandeel lokale werkgelegenheid * 0,4 + aandeel regionale waarde werkgelegenheid * 0,2) In symbolen: $M2e = \text{tgw}/\text{omzet} * (\text{lokwgh}/\text{wgh} * 0,4 + \text{regwgh}/\text{wgh} * 0,2) + 1$

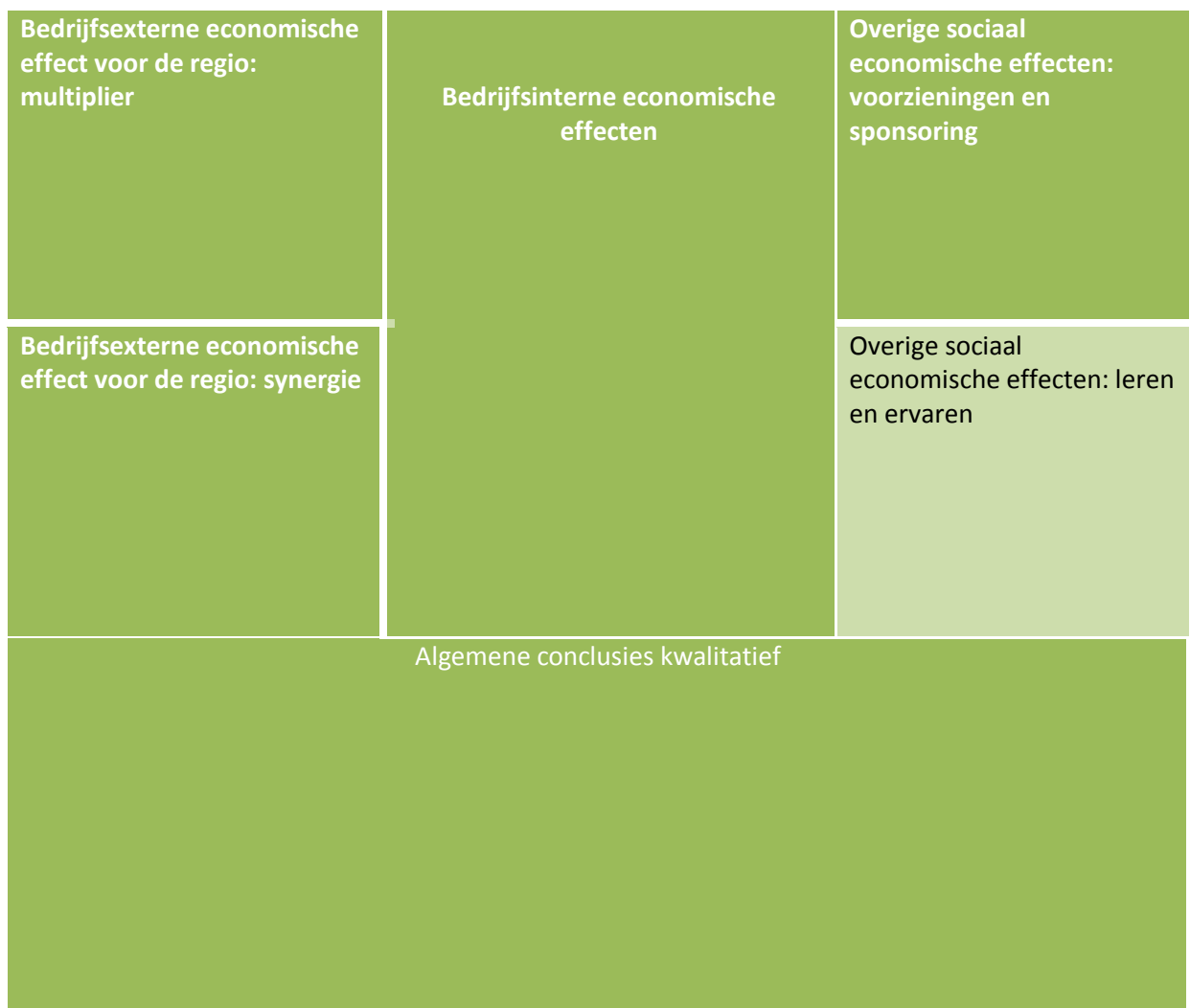
	Toelichting bij formule: om de multiplier van de tweede orde te bepalen wordt de toegevoegde waarde gebruikt. De toegevoegde waarde wordt afgezet tegen de omzet. Immers, het consumptie-effect in het gebied is afhankelijk van wat er in het bedrijf wordt verdiend (toegevoegde waarde). Vervolgens is er een onderverdeling van lokale en regionale werkgelegenheid. Daarna is er een bepaling van het aandeel in de werkgelegenheid dat lokaal is (werknemers wonen lokaal volgens de definitie) en het aandeel van de werkgelegenheid dat regionaal is. Aandelen van lokale en regionale werkgelegenheid verkrijgt je door de lokale en regionale werkgelegenheid af te zetten tegen de totale werkgelegenheid ($\frac{lok wgh}{wgh}$ en $\frac{reg wgh}{wgh}$). De inkomenseffecten van de twee categorieën zijn ten behoeve van dit instrument als volgt vastgesteld: • Bij de lokale werkgelegenheid is het effect 0,4 (zie toelichting g) • Bij de regionale werkgelegenheid is het effect 0,2 Multiplier totaal Multiplier van de eerste orde + de multiplier van de tweede orde = multiplier totaal $M_{tot} = M_{1e} + M_{2e} - 1$
Synergie-effect	Het synergie-effect bestaat uit twee onderdelen: 1. De nieuwe activiteit als gevolg van de ingreep (verbouwing VAB) leidt er toe dat er meer mensen in de regio zijn. In marketing termen wordt gesproken over traffic. Er wordt daarom hier gesproken over: Synergie-traffic (Straffic). Meer traffic leidt tot meer verkopen door andere bedrijven in de regio. 2. Een dynamisch effect, synergie-dynamisch (Sdyn), ontstaat als de nieuwe activiteit een unieke voorziening toevoegt aan de regio, er een zekere kritische massa ontstaat van een bepaald aanbod van voorzieningen of er sprake is van het wegwerken van een missing-link. De nieuwe activiteit leidt er toe dat het geheel beter wordt, waardoor andere bedrijven gestimuleerd worden ook het aanbod te verbeteren. Een spiraal-effect omhoog is ingezet. Het uiteindelijke effect voor de regio kan het effect van de oorspronkelijke impuls aanmerkelijk doen stijgen (twee of drie keer zo hoog). Aangezien het totaal effect na verloop van tijd veroorzaakt wordt door een combinatie van investeringen is het niet altijd goed terug te halen wat de oorzaak gevolg relaties zijn. De hier bedoelde ingrepen kunnen het gevolg zijn van een beslissing van een individuele initiatiefnemer. Het kan ook zijn dat de investering is uitgelokt in het kader van een samenhangend gebiedsgericht programma (zie Toelichting J). Hoe deze synergie-effecten te tonen.

	Ad 1) Als kan worden aangetoond dat de nieuwe activiteit er toe leidt dat er wekelijks extra bezoekers (bezoekers die er anders niet zouden zijn geweest) naar de regio worden getrokken dan geeft dat punten. De scores voor S-traffic zijn (ook hier geldt weer de tijdsperiode van na 3 jaar) : 10-20 bezoekers wekelijks extra in de regio: 1 pnt, 20-30: 2 pnt, 30-40: 3 pnt, 40-50: 4 pnt en meer dan 50: 5 pnt. Als kan worden aangetoond dat het gaat om: -verblijfsrecreatie. Het is mogelijk de score te verdubbelen als er sprake is van expliciete acties die gericht zijn op combinatiebezoeken (arrangementen) of op het gedurende langere tijd 'vasthouden' van de klant in de regio (verblijfsrecreatie). Punten worden alleen toegekend als de onderbouwing overtuigend is. Ad 2) S-dynamisch kan niet met een getal worden aangegeven. Indien er sprake is van een positieve score moet voorkomen dat dit belang ondersneeuwt, daarom moet de uitkomst van de formule (zie stap 5) altijd gepaard gaan met een kwalitatieve beoordeling van het effect S-dynamisch. Het is in eerste instantie aan de initiatiefnemer (of zijn adviseur) om aan te tonen dat het effect S-dynamisch zich voordoet. Ook medewerkers van de afdeling economische zaken van de betreffende gemeente of regio kan gevraagd worden hun mening te geven. Als het project deel uitmaakt van een overtuigend programma waarbij vanuit een gezamenlijk lokaal belang getracht wordt nieuwe activiteiten te stimuleren, dan kan aannemelijk worden gemaakt dat het synergie-effect hoog is (zie Toelichting J). Het is handig gebruik te maken van rapportages die door overheden en belangenorganisaties zijn gemaakt ten behoeve van regionaal economisch beleid (inclusief nota's op het gebied van recreatie en toerisme).
Contracten en andere bewijzen van samenwerking	Als er bewijzen zijn in de vorm van contracten, lidmaatschappen, intentieverklaringen die kunnen dienen als bewijs voor samenwerking dan kan door naar worden verwezen. Zijn de bewijzen bijgevoegd?. Draagt bij aan de bepaling van de hoogte van de synergiescore.
Samenvatting/ Conclusie	Multipliereffect totaal (Mtot) is een getal dat zich bevindt tussen de 1 en de 2. Synergie-traffic (Straffic) wordt weergegeven met een cijfer van 1 t/m 6 Synergie-dynamisch (Sdyn) kan alleen kwalitatief worden aangegeven en dient kernachtig te worden toegevoegd aan de uitkomst van de formule (stap 6).
Kennisbronnen	Atlas van de Achterhoek, provincie Gelderland

Kaart 3	Overige sociaal economische effecten op het lokale niveau (de buurt)	
	3a Voorzieningen en sponsoring op het lokale niveau: zorg, kinderopvang, recreatie, detailhandel, horeca en sponsoring & facilitering lokale initiatieven (Toelichting L)	3b Leren en ervaren: activiteiten voor scholen, stages, maatschappelijke stages, bijbanen, beschutte arbeidsplaatsen en vrijwilligerswerk (Toelichting M)
Waarvoor zou de nieuwe economische activiteit betekenis kunnen hebben.	Kan de nieuwe economische activiteit direct dienen als voorziening voor de buurt. De vraag is of de voorziening er anders in de buurt niet zou zijn. Wat zijn de huidige alternatieven voor de buurtbewoners en wat zijn de ontwikkelingen. Het kan ook zijn dat de buurt als gevolg van de nieuwe voorziening beter in haar behoeften kan voorzien. Indien van toepassing, leg uit! De nieuwe economische activiteit draagt er toe bij dat er jaarlijks sponsoring plaatsvindt van lokale activiteiten, dat kan zowel in geld als in natura (ter beschikking stellen van ruimten en materialen).	Biedt de nieuwe economische activiteit mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan: educatie, stages, maatschappelijke stages, bijbanen, beschutte arbeidsplaatsen en vrijwilligerswerk
Kwantificering	Is het mogelijk inschattingen te maken van het aantal mensen dat gebruik gaat maken van de nieuwe voorziening.	Is het mogelijk inschatting te maken van het aantal mensen dat ingeschakeld kan worden en kan in getallen worden aangegeven wat de bijdrage kan zijn aan lokale activiteiten.
Contracten en andere bewijzen van samenwerking	Indien mogelijk bewijzen toevoegen	Indien mogelijk bewijzen toevoegen
Samenvatting/ Conclusie	De score is opgebouwd uit twee delen. Voorzieningen (V) max 6 punten: als er in de directe omgeving 50 gezinnen zijn die wekelijks profiteren van de voorziening die er anders in de buurt of in het dorp niet zou zijn geweest. Sponsoring (S) max 4 punten: als bedrijf van plan is zich actief in te zetten voor de gemeenschap door ruimte en spullen ter beschikking te stellen of te sponsoren (bij alleen sponsoring 500 euro per jaar,	Gedurende 40 weken in het jaar gemiddeld één werkervaringsplaats of één stagiaire geeft het maximale aantal punten van 10. Indien er buiten de stage en werkervaringsplek kan worden aangetoond dat er substantieel werk gemaakt wordt van leren (L) en ervaren (E) dan kan daar op zich al 6 punten voor worden gescoord. Vrijwilligers en bijbanen voor de jongeren in de buurt kunnen daar ook bij worden gerekend. Het maximum blijft 10. Er is vooral sprake van een kwalitatieve onderbouwing.

	inclusief advertenties in clubbladen etc.). Kan blijken uit de nauwe betrokkenheid die er nu al is met de buurt. $V + S = VS = \max 10$	LE = max 10
Kennisbronnen	Atlas van de Achterhoek, Provincie Gelderland	

Stap 4 Samenvattend schema en algemene conclusies

Stap 5 De formule

Wgcor: de gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar voor de regio

Tgwcor: de gecorrigeerde verwachte toegevoegde na 3 jaar voor de regio

$$Wgcor = M_{tot} (Wgh) + \text{Straf}/5 + 0,05 (VS + LE)$$

$$Tgwcor = M_{tot} (Tgw) + (\text{Straf} * 40.000)/5 + 0,05 (VS + LE) * 40.000$$

De basisgegevens zijn in onderstaande tabel gegeven. Om van de basisgegevens tot de gegevens voor de formule te komen zijn de volgende berekeningen nodig:

$$M_{tot} = M_{1e} + M_{2e} - 1$$

$$M_{1e} = \text{reginputs}/\text{inputs} * \text{inputs}/\text{omzet} + 1$$

$$M_{2e} = \text{tgw}/\text{omzet} * (\text{lokwgh}/\text{wgh} * 0,4 + \text{regwgh}/\text{wgh} * 0,2) + 1$$

De volgende gegevens zijn nodig:

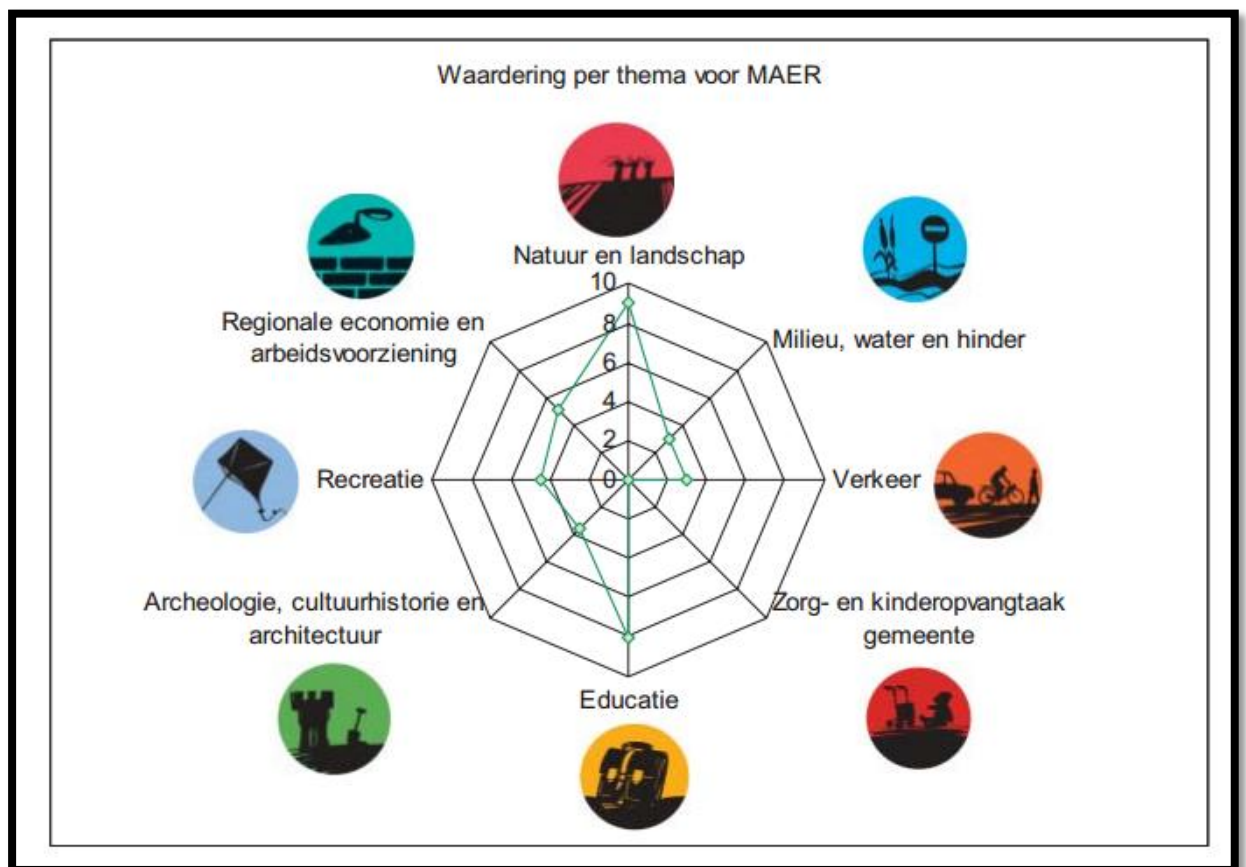
Het gaat telkens over de verwachte situatie drie jaar na de ingreep.

Naam	Symbool/afkorting	Eenheid	Opmerking	Resultaat
Aanduiding lokaal			Begrenzing op een kaart	
Aanduiding regionaal			Begrenzing op een kaart	
Werkgelegenheid in fte, bedrijfsinterne economische effecten	Wgh	Aantal		
Omzet	Omzet	Euro's	Excl. Btw	
Toegevoegde waarde (saldo)	Tgw	Euro's		
Inkoopwaarde inputs	Inputs	Euro's		
Synergie-traffic	Straf	Waarderingscijfer		
Voorzieningen en sponsoring	VS	Idem		
Leren en ervaren	LE	Idem		

Stap 6 De resultaten

De resultaten worden op een aantrekkelijke wijze schematisch getoond, te denken valt aan het statistische spinnenweb.

De score ten aanzien van het economisch belang kan worden meegenomen in een matrix zoals in het onderstaande is weergegeven. Deze matrix is overgenomen uit het rapport van Buck e.a. en is getiteld: Maatschappelijke Effect Rapportage verbrede landbouw (MAER), 2009 (Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V, PPO nr. 3250076909).

Hoofdstuk 3 Toelichtingen

Onderwerp		Toelichting				
A	Vooraf	De keuze kan worden gemaakt om een passage over te nemen uit het ondernemingsplan. Het is ook mogelijk het ondernemingsplan bij te voegen en daarna te verwijzen.				
B	Fte	Full-time equivalent, max cao-uren, veelal 38 uur per week, gebruikelijke vakanties (CAO-bepalingen).				
C	Toegevoegde waarde (saldo)	Bruto omzet minus inkoopwaarde van de omzet (kan ook zijn inkoopwaarde van grond- en hulpstoffen direct toe te wijzen aan afzonderlijke producten). Alles exclusief BTW.				
D	Onderne- mingsplan	Een strategisch plan dat gemaakt wordt bij de opstart van een bedrijf. In het plan is verwerkt een marketingplan en een financieringsplan. Kamer van Koophandel, Brancheverenigingen, Accountantskantoren en Banken hebben on-line voorbeelden liggen.				
E	Referenties ten aanzien van interne economische effecten	Het aantal FTE per bedrijf varieert in het rapport 'Economische belangen binnen beleid VAB-werken, onderzoeksrapportage' tussen 1 en minder tot 40. Hoog scoren bedrijven in de horeca, de zorg en een hovenier (met een grote buitendienst). In lijn hiermee kan ook verwacht worden dat kantoorfuncties, medische diensten en zakelijke dienstverlening ook hoog scoren. Het gaat in veel gevallen om meer dan 10 fte's per bedrijf. Voor de vijf meervoudige stadsrandondernemingen die genoemd worden in het onderzoek geldt dat het gemiddelde aantal fte 10 is. Bij de 8 onderzochte gevallen in het onderzoek Nieuwe Melkkoeien in de stal ligt het gemiddelde op 8. In het veldonderzoek ten behoeve van de onderzoeksrapportage is het gemiddelde 3,3. Zie ook schema 2.				
		Referenties vermeld in het rapport 'Economische belangen binnen het VAB-beleid Achterhoek, onderzoeksrapport.'				
			Multi functionele landbouw	Studie stadsrand- gebied	Acht VAB's	Veldon- derzoek
		Fte per bedrijf	Kinderdagopvang: 7 Zorg: 2 Boerderijverkoop: 2 Toerisme dagrecreatie: 1,5 Toerisme en verblijfsrecreatie: 1	10	8	3,3
		Fte per 100.000 euro investering		1,5	1,8	2,5
Fte per 10.000 m2			10	8,2		

G	Multiplier	Wetenschappelijke onderbouwing van de hoogte van de multipliereffecten van de tweede orde ontbreekt. Het is een inschatting van wat het is en wat het zou kunnen zijn. Meer onderzoek is nodig. Door onderscheid te maken tussen het lokale niveau en het regionale niveau worden economische belangen die lokaal van betekenis kunnen zijn zwaar meegewogen.
I	Multiplier referenties	In het veldonderzoek ten behoeve van het rapport 'Economische belangen..., onderzoeksrapport' varieert de lokale multiplier tussen de 1 en 1,2. Als de regio wordt genomen i.p.v. het lokale niveau en naast de bestedingseffect ook het inkomenseffect wordt meegenomen kan de multiplier richting de 2 gaan.
J	Synergie-effecten: uniek, kritische massa en missing link	Een bezoeker van buiten de regio die speciaal wordt getrokken door een 'unieke' (bijzondere) voorziening in de regio, beperkt over het algemeen zijn uitgaven niet tot die ene voorziening. De extra bestedingen bij andere bedrijven behoren tot de synergie-effecten. De synergie effecten verschillen per voorziening. Het aantal bezoekers en de aard van de bezoeken zijn bepalend. Een onderzoek van Saxion toont aan dat de bezoekers aan de streekmarkt in Delden over het algemeen meer geld uitgeven buiten de streekmarkt om dan op de streekmarkt. Bij kritische massa zou het kunnen gaan om het gezamenlijke aanbod van de wijnboeren in de Achterhoek (een fictief voorbeeld op basis van een realistische situatie). Het feit dat er op een gegeven moment een bepaald aantal wijnboeren zijn gevestigd maakt de Achterhoek voor liefhebbers van noordelijke wijn de moeite waarde om te bezoeken. Bij een missing link moet juist gedacht worden aan een voorziening van een andere soort die er voor kan zorgen dat het totale lokale of regionale aanbod voor de bezoeker aantrekkelijk wordt. NB Als het project deel uitmaakt van een overtuigend programma waarbij vanuit een gezamenlijk lokaal belang getracht wordt nieuwe activiteiten te stimuleren, dan kan aannemelijk worden gemaakt dat het synergie-effect hoog is. Een dergelijk programma kan ingezet zijn vanuit overheden, kan afkomstig zijn van afzonderlijke ondernemers (zonder dat er een officiële organisatie achter zit) en kan het gevolg zijn van de activiteiten van een lokale actiegroep. In de Achterhoek hebben ondernemers in de omgeving van Lievelede elkaar in de jaren 90 aangestoken om het over een andere boeg te gooien en in de gemeente Winterswijk is er veel activiteit vanuit een lokale actiegroep. Aard van de bezoeken (per situatie bekijken), om even een paar voorbeelden te noemen: lunches en diners voor zakenlieden, bij een recreatief dagje Achterhoek gaat het om uitgaven op meer dan één plaats, het bezoeken van een familielid in een zorgboerderij gaat gepaard met uitgaven in de nabijheid van de zorgboerderij enz.
K	Arrangementen en andere vormen van	Arrangementen kunnen worden beschouwd als georganiseerde synergie-effecten. Als een initiatiefnemer kan bewijzen dat er samen met andere bedrijven in het gebied arrangementen worden opgezet om het gebied voor

	structurele samenwerking van producenten in de regio.	de consument (van buiten de regio) aantrekkelijk te maken, dan is deze informatie van belang. Veelal zal er in de planfase slechts sprake zijn van een intentie om arrangementen te willen organiseren. Het is toch goed om dat aan te geven. De term arrangement is gekoppeld aan de sector recreatie en toerisme. Echter ook voor andere sectoren (en tussen sectoren) kan er sprake zijn van structurele (eventueel contractueel vastgelegde) samenwerking.
L	Voorziening voor de buurt	Een 'unieke' voorziening of een regionale voorziening kan voor de directe omgeving leiden tot een voorziening die er anders niet zou zijn dan wel er wel zou zijn maar in veel mindere kwaliteit (Helaas kan het ook zo zijn dat een regionale voorziening er toe kan leiden dat een 'hooggewaardeerde' lokale voorziening niet meer voldoende draagvlak heeft). Echter als expliciet de keuze is gemaakt om een bepaalde voorziening niet op te nemen om een voorziening in het dorp niet te belasten of juist te willen versterken, dan moet dat zeker vermeld worden. Denk aan een campinghouder die er voor kiest om geen campingwinkel te willen om de plaatselijk middenstand te ondersteunen.
M	Leren en Ervaren	De genoemde factoren worden toegelicht: -Educatie: mogelijkheid om met schoolklassen of gekoppeld aan recreatie een educatief bezoek af te leggen (landbouweducatie en museale functie). -Stages: reguliere stages op het vervolgonderwijs van middelbare school. -Maatschappelijke stages: korte stages bij een niet commerciële organisatie ten behoeve van een maatschappelijk doel. -Bijbanen: kleine banen voor schoolgaande of studerende jongeren -Beschutte arbeidsplaatsen (ook wel participatiebanen): banen waaraan lagere prestatie-eisen worden gesteld dan bij regulier werk het geval is als gevolg van tijdelijke of permanente tekortkomingen van de medewerker. Naast het loon ontvangt de medewerker een gedeeltelijke uitkering (Participatiewet).

Bijlage 1 Invulschema

De initiatiefnemer krijgt de kans om aan de hand van de schema's zo goed mogelijk aan te geven wat volgens zijn of haar mening de economische effecten zijn. Het is aan de overheid of aan een deskundige derde om een oordeel te geven over de argumentatie, eventueel tot bijstelling te komen op onderdelen en om een invulling te geven aan de ontbrekende onderdelen.

Het instrument kent de volgende stappen.

1. Er wordt algemene informatie verschaft over het bedrijf en de directe omgeving van het bedrijf (inclusief bepaling regionaal en lokaal).
2. (optioneel) Kies een bestaand bedrijf dat als referentie kan dienen.
3. De kaarten, de drie hoofdonderdelen van het model leiden tot drie verschillende kaarten. De bespreking van de hoofdonderdelen van het model vindt plaats aan de hand van deze kaarten.
4. Het samenvattende schema en algemene conclusies, de conclusies van de kaarten worden overgebracht naar het samenvattende schema. Het schema biedt de mogelijkheid om een algemene conclusie te trekken.
5. De formules, de kaarten leiden tot kwantitatieve gegevens. De formule brengt de gegevens tezamen en biedt een kwantitatieve aanduiding van het totaal economisch effect.
6. De resultaten zijn op een aantrekkelijke wijze schematisch te tonen, te denken valt aan het statistische spinnenweb.

Praktische tips voor invulling van het instrument.

Het instrument is gericht om de initiatiefnemer zo goed mogelijk te ondersteunen bij het tonen van het economisch effect van een ingreep. Er is altijd de balans tussen het gemak waarmee een dergelijk instrument gehanteerd kan worden en de volledigheid waar naar gestreefd wordt. Er is in de praktijk sprake zowel van een grote variatie aan initiatiefnemers als van een grote variatie aan ingrepen. Een ondernemer die er flink de tijd voor kan nemen en/of in de positie is bij het invullen van het instrument ondersteuning in te roepen wordt uiteraard aangeraden het gehele instrument zo volledig mogelijk in te vullen. Bij kleinere ingrepen en als de tijd en de ondersteuning er niet is, kan de keuze gemaakt worden om alleen het noodzakelijke te doen en het invullen van het formulier zo veel mogelijk in samenspraak te doen met een medewerker van de gemeente.

Onderwerpen/input	Minimale variant voor initiatiefnemer
Stap 1	
Algemene informatie over de ingreep die gaat plaatsvinden	Initiatiefnemer in overleg met medewerker van de gemeente
Aanduiding wat lokaal en wat regionaal is	idem
Keuze of de extra economische activiteit als gevolg van de ingreep in beeld wordt gebracht of dat kan worden aangegeven dat de investering een noodzakelijke voorwaarde is voor het voortbestaan van	Voor de situaties dat het bedrijf al begonnen is op de betreffende plek, maar dat de aanpassing aan de gebouwen nog niet heeft plaatsgevonden, kan de keuze gemaakt worden om het economische effect van het

het gehele bedrijf of bedrijfsonderdeel. In dat laatste geval gaat het om het economische effect van het gehele bedrijf	gehele bedrijf als uitgangspunt te nemen (en niet alleen om de extra economische effecten die ontstaan als gevolg van de ingreep). Initiatienemer overlegt met medewerker van de gemeente.
Stap 2	
Kies een referentiebedrijf. Gaat om een bedrijf die nu staat waar het bedrijf over drie jaar wil staan	Niet noodzakelijk
Benoem overeenkomsten en verschillen bedrijf en referentiebedrijf.	Niet noodzakelijk
Kaart 1	
Ondernemingsplan of bedrijfsplan	Initiatiefnemer
Korte kwalitatieve en kwantitatieve schets van de verwachte ontwikkelingen	De informatie die hierover reeds beschikbaar is wordt verstrekt door de Initiatiefnemer.
Verwachtingen in cijfers	Cijfers voor de situatie over drie jaar ten aanzien van werkgelegenheid en toegevoegde waarde moeten hoe dan ook worden ingevuld
Referenties	Niet noodzakelijk
Samenvatting/ conclusies	Initiatiefnemer in overleg met medewerker van de gemeente
Kennisbronnen	Als er bronnen zijn die het beeld bevestigen zou het onverstandig zijn ze niet te noemen.
Kaart 2	
Multipliereffect van de eerste orde Verwachte omzet na 3 jaar Verwachte inkoopwaarde na 3 jaar Verwachte toegevoegde waarde na 3 jaar Regionale aandeel van de inkoopwaarde	Noodzakelijke informatie te leveren door de initiatiefnemer
Multiplifier van de tweede orde Aandeel van de werkgelegenheid dat lokaal is Aandeel van de werkgelegenheid dat regionaal is	Hoewel bij werkgelegenheid van buiten het gezin de onzekerheid groot is, moet toch zo goed mogelijk worden ingeschat door de initiatiefnemer waar de toekomstige werknemers woonachtig zijn.
Synergie-effect Extra bezoekers voor de regio. Arrangementen o.i.d.	Als er kennis over is, dan is het aan te raden aan de initiatiefnemer om dat te melden.
Synergie-effect Dynamisch	In overleg tussen medewerker van de gemeente en initiatiefnemer kunnen hier uitspraken over worden gedaan. Deskundige derde kan worden geraadpleegd.
Berekeningen synergie	Het is aan te raden de formules in te vullen
Contracten en andere bewijzen van samenwerking	Indien aanwezig, altijd toevoegen
Samenvatting/	Initiatiefnemer in overleg met medewerker

Conclusie Het geven van de scores	van de gemeente
Kennisbronnen	Als er bronnen zijn die het beeld bevestigen zou het onverstandig zijn, ze niet te noemen.
Kaart 3	
Waarvoor zou de nieuwe economische activiteit betekenis kunnen hebben	Het is aan de initiatiefnemer
Kwantificering	Idem
Contracten en andere bewijzen van samenwerking	Indien aanwezig, altijd toevoegen
Samenvatting/conclusie	Overleg medewerker van de gemeente en initiatiefnemer
Kennisbronnen	Noemen
Stap 4	
Samenvattend schema en algemene conclusies	Overnemen van conclusies uit kaarten overnemen. Algemene conclusie Initiatiefnemer en medewerker van de gemeente.
Stap 5	
Het uitrekenen van de formule	Kan worden overgelaten aan de gemeente.

Stap 1 Er wordt algemene informatie verschaft over het bedrijf en de directe omgeving van het bedrijf.

De volgende vragen zijn aan de orde. Gaat het om een nieuwe functie, een nieuwe invulling van de functie, een verplaatsing of uitbreiding van functie. Om wat voor soort nieuwe functie gaat het. Gaat het om één functie of is het een combinatie van functies. Om wat voor bedrijf gaat het dan volgens de Indicatieve bedrijvenlijst (zie Bijlage Indicatieve Bedrijvenlijst). Kunt u aangeven wat u wilt bereiken met uw bedrijf en wat is de wijze waarop u dat wil doen (missie, strategie) (Toelichting A).

Er wordt in het vervolg bij de vraagstelling onderscheid gemaakt tussen lokaal en regio. Lokaal wordt soms ook aangeduid met het dorp of de buurt. Lokaal is het gebied in een straal van 5 km om het bedrijf heen, exclusief dorpen en steden groter dan 3.000 inwoners. Regionaal is het gebied om het bedrijf heen met een straal van 20 km, exclusief de steden met meer dan 30.000 inwoners. Het lokale en regionale niveau en de buurtschap/dorp dienen te worden bepaald voor de onderhavige casus.

Er zijn verschillende situaties te onderscheiden:

- 1) De komst van een geheel nieuw bedrijf in een voormalig agrarisch gebouw
- 2) Een nieuwe activiteit bij een bestaand bedrijf (agrarische of niet agrarisch) waarvoor geldt dat een voormalig agrarisch gebouw van functie gaat veranderen.
- 3) Een reeds bestaand niet agrarisch bedrijf, reeds gevestigd op de locatie of in de buurt, wil ten behoeve van de (bedrijfseconomisch) wenselijke/noodzakelijke uitbreiding een vrijkomend agrarisch gebouw van functie doen veranderen.

Bij de derde categorie is het de vraag of het economische effect van de uitbreiding moet worden bepaald of dat het uitgangspunt is dat ten behoeve van de economische continuïteit van het gehele bedrijf de verbouwing noodzakelijk is. In dat laatste geval kan het economische effect van het gehele bedrijf (na verbouwing), voor zover gerelateerd aan de verbouwing worden meegenomen bij de inschatting van de economische effecten.

Stap 2 Kies een bestaand bedrijf dat als referentie kan dienen (inclusief bepaling lokaal en regionaal)

Het moet gaan over een bedrijf (en directe omgeving) waarvan overtuigend kan worden aangetoond dat er belangrijke overeenkomsten zijn. Geef deze overeenkomsten aan en benoem ook de verschillen. Het referentiebedrijf zou zich zo ongeveer nu in de situatie moeten bevinden waar de initiatiefnemer over 3 jaar zou willen staan (het kan natuurlijk ook zijn dat teruggeblikt wordt op de situatie van het referentiebedrijf 3 jaar na aanvang). De resultaten van het referentiebedrijf kunnen worden benut bij de onderbouwing van de verwachte effecten. Geef in een bijlage een omschrijving van het referentiebedrijf.

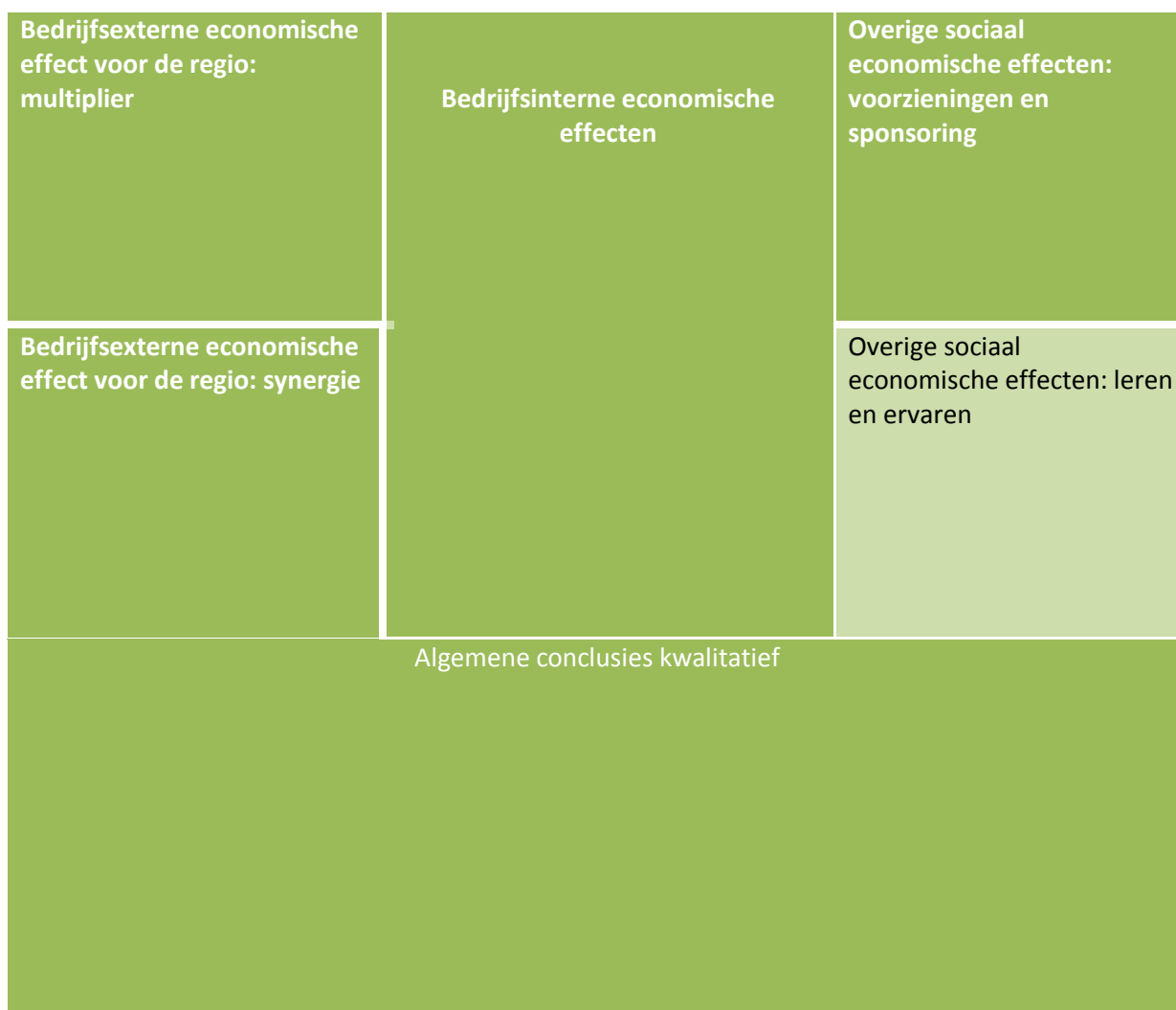
Stap 3 De kaarten

Kaart 1	Bedrijfsinterne economische effecten (in te vullen door de initiatiefnemer)
Begrippen	-werkgelegenheid intern in fte op jaarbasis (Wgh) (toelichting B) -aantal werknemers: totaal aantal werknemers op de loonlijst gedurende een jaar -Toegevoegde waarde of saldo in euro's op jaarbasis (tgw) -Toegevoegde waarde = omzet minus waarde inputs (inkopen direct gerelateerd aan de eindproducten) - Alles exclusief BTW
Ondernemings of bedrijfsplan	
Korte kwalitatieve en kwantitatieve schets van de verwachte ontwikkelingen	
Verwachtingen in cijfers	
Referenties	
Samenvatting/ Conclusie	
Kennisbronnen	

Kaart 2	Bedrijfsexterne economische effecten voor de regio (in te vullen door de initiatiefnemer)
Begrippen	-Multiplier: geeft aan wat de regionale vervolgeffecten zijn van een toename van economische activiteit bij een bedrijf. -Synergie-effecten: bestedingen die extra worden gedaan door klanten en bezoekers als gevolg van de toename van economische activiteit bij een bedrijf -uniek, kritische massa en/of missing link: onderdelen die bepalend zijn voor de mate waarin zich synergie-effecten voor doen.
Multipliereffect	
Synergie-effect	
Contracten en andere bewijzen van samenwerking	
Samenvatting/ Conclusie	
Kennisbronnen	

Kaart 3	Overige sociaal economische effecten op het lokale niveau (de buurt)	
	3a Voorzieningen en sponsoring op het lokale niveau: zorg, kinderopvang, recreatie, detailhandel, horeca en sponsoring & facilitering lokale initiatieven (Toelichting L)	3b Leren en ervaren: activiteiten voor scholen, stages, maatschappelijke stages, bijbanen, beschutte arbeidsplaatsen en vrijwilligerswerk (Toelichting M)
Waarvoor zou de nieuwe economische activiteit betekenis kunnen hebben.		
Kwantificering		
Contracten en andere bewijzen van samenwerking		
Samenvatting/ Conclusie		
Kennisbronnen		

Stap 4 Samenvattend schema en algemene conclusies

Stap 5 De formule

De volgende gegevens zijn nodig:

De gegevens over de verwachte situatie na 1 jaar zijn gewenst en de gegevens over de verwachte situatie na 3 jaar zijn noodzakelijk i.v. m de formule.

Naam	Symbool/afkorting	Eenheid	Opmerking	Resultaat
Aanduiding lokaal			Begrenzing op een kaart	
Aanduiding regionaal			Begrenzing op een kaart	
Werkgelegenheid in fte, bedrijfsinterne economische effecten	Wgh	Aantal		
Omzet	Omzet	Euro's	Excl. Btw	
Toegevoegde waarde (saldo)	Tgw	Euro's		
Inkoopwaarde inputs	Inputs	Euro's		
Synergie-traffic	Straf	Waarderingscijfer		
Voorzieningen en sponsoring	VS	Idem		
Leren en ervaren	LE	Idem		

De berekening

De initiatiefnemer kan de hoogte van de gecorrigeerde werkgelegenheid en de gecorrigeerde toegevoegde waarde ook zelf berekenen.

Wgcor: de gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar voor de regio

Tgwcor: de gecorrigeerde verwachte toegevoegde na 3 jaar voor de regio

$$Wgcor = M_{tot} (Wg_{intern}) + \text{Straf}/5 + 0,05 (VS + LE)$$

$$Tgwcor = M_{tot} (Tgw) + (\text{Straf} * 40.000)/5 + 0,05 (VS + LE) * 40.000$$

De basisgegevens zijn in onderstaande tabel gegeven. Om van de basisgegevens tot de gegevens voor de formule te komen zijn de volgende berekeningen nodig:

$$M_{tot} = M_{1e} + M_{2e} - 1$$

$$M_{1e} \text{ (Multiplier van de 1e orde) } = \text{reginputs/inputs} * \text{inputs/omzet} + 1$$

$$M_{2e} \text{ (Multiplier van de 2e orde) } = \text{tgw/omzet} * (\text{lokwgh/wgh} * 0,4 + \text{regwgh/wgh} * 0,2) + 1$$

Bijlage 2 Indicatieve bedrijvenlijst

Functie	EHS-Verweving	EHS-Verbindingszone	EHS-Natuur	Multi functioneel gebied	Multi functioneel gebied met land-schapswaarde	Landbouwonwikkelingsgebied	Gebiedsgebonden
Landbouw verwante functies							
• agrarische hulpbedrijven							
- loonbedrijven	-	-	-	N/H	N/H	-	Ja
- drainagebedrijven	-	-	-	N/H	N/H	-	Ja
- veehandelsbedrijven	-	-	-	N/H	N/H	-	Ja
• toeleverende bedrijven							
- spermabank	N	-	-	N/H	N/H	N	Nee
- fouragehandel	N	-	-	N/H	N/H	N	Nee
- zaai- en potgoed	N	-	-	N/H	N/H	N	Ja
- opslag agrarische producten	N	-	-	N/H	N/H	N	Ja
- hoefmederij	N	-	-	N/H	N/H	N	Ja
• semi-agrarische bedrijven							
- hoveniersbedrijven	N/H	-	-	N/H	N/H	-	Ja
- boomverzorgingsbedrijven	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
- natuur- en landschapsbeheer	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- bosbouwbedrijven	N/H	-	-	N/H	N/H	-	Ja
- tulncentrum	-	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- vis- escargot- wormkwekerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
• sociale nevenfunctie op agrarisch bedrijf (resocialisatie, therapie, gehandicapten)	N/H	N	-	N/H	N/H	-	
Opslag							
- caravans / boten	N	N	N	N/H	N/H	-	Nee
- Inboedel	N	N	N	N/H	N/H	-	Nee
- overige opslag	N	N	N	N/H	N/H	-	Nee

H = hoofdfunctie

N = nevenfunctie

- = niet toegestaan

Functie	EHS-Verweving	EHS-Verbindings-zone	EHS-Natuur	Multifunctioneel gebied	Multifunctioneel gebied met land-schapswaarde	Landbouwnutwikkelingsgebied	Gebiedsgebonden
Recreatie							
• verblijfsrecreatie							
- kampeerboerderij	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- appartementen	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- hotelaccommodatie	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- bed & breakfast	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- pension	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
• dagrecreatie							
- catering	N	N	N	N/H	N/H	-	Ja
- café	N	N	N	N/H	N/H	-	Ja
- restaurant	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- eethuis	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- ijsalon	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- terras/ theetuin	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- theeschenkerij	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
- partycentrum	N/H	N/H		N/H	N/H	-	Nee
• bezoekerscentrum	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
• paardenpension / -stalling	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Ja
• sauna	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Nee
• verhuur							Nee
- paarden	N	N	N	N	N	-	Ja
- fietsen	N	N	N	N	N	-	Ja
- kano's	N	N	N	N	N	-	Ja
- trapauto's	N	N	N	N	N	-	Ja
• manege	N/H	N	N	N/H	N/H	-	Ja
• huijkarcentrum	N/H	N	N	N/H	N/H	-	Ja
Aan huis-gebonden beroep							
• individuele (para)medische of therapeutische praktijk	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
• dierenarts	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
• atelier	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
• overige aan-huis-gebonden beroepen	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja

H = hoofdfunctie

N = nevenfunctie

- = niet toegestaan

Functie	EHS-Verweving	EHS-Verbindings-zone	EHS-Natuur	Multifunctioneel gebied	Multifunctioneel gebied met landschapswaarde	Landbouwtwikkingsgebied	Gebiedsgebonden
Medisch(verwant)e dienstverlening							
• privékliniek	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Nee
• kuuroord	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Nee
• dagverblijf	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Nee
• dierenkliniek	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Nee
• groepspraktijk	N/H	N/H	N/H	N/H	N/H	-	Nee
Overige dienstverlening							
• cursuscentrum	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
- crèche / peuterspeelzaal	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• museum / tentoonstellingsruimte	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
• dierenasiel / -pension	N/H	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• kappersbedrijf	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• computerservicebedrijf	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• adviesbureau	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Ja
• geluids- en/of TV-studio	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• post- en koeriersdiensten	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• telecommunicatie	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• antiekhandel	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• kunsthandel	N/H	N/H	-				Nee
Ambachtelijke landbouwproductverwerkende bedrijven							
- slachterij	N	-	-	N	N	N	Ja
- vleesverwerking	N	-	-	N	N	N	Ja
- zuivelverwerking	N	-	-	N	N	N	Ja
- plantaardige productverwerking	N	-	-	N	N	N	Ja
- imkerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	N	Ja
- palingrokenrij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	N	Ja
- wijnmakerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	N	Ja
- ijsmakerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	N	Ja
- bierbrouwerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	N	Nee
- riet- en vlechtwerk	N/H	N/H	-	N/H	N/H	N	Nee

H = hoofdfunctie

N = nevenfunctie

- = niet toegestaan

Functie	EHS-Verweving	EHS-Verbindings-zone	EHS-Natuur	Multifunctioneel gebied	Multifunctioneel gebied met land-schapswaarde	Landbouwontwikkelingsgebied	Gebiedsgebonden
Overige ambachtelijke bedrijven							
• bouwbedrijven	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- bouwbedrijven	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- glas in lood zetten	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- installatiebedrijven	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- electrotechnisch installatiebedrijf	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- dakdekkersbedrijf	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- rietdekkersbedrijf	N	-	-	N/H	N/H	-	Ja
• houtbewerkingsbedrijven	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- houtzagerij en -schaverij	N	-	-	N/H	N/H	-	Ja
- speeltoestellenfabricage	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• lasinrichtingen / bankwerken	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• vervaardiging medische instrumenten/precisie-instrumenten en orthopedische artikelen	N	-	-				Nee
• meubelmakerij / restauratie	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• meubelstofleerbedrijven	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• vervaardigen en reparatie sieraden	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• vervaardigen en reparatie muziekinstrumenten	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• spel- en speelgoedfabricage	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
• textiel	N	-	-	N/H	N/H	-	Nee
- spinnen en weven van textiel	N/H	N	-	N/H	N/H	-	Nee
- vervaardiging van textielwaren	N/H	N	-	N/H	N/H	-	Nee
- kledingvervaardiging	N/H	N	-	N/H	N/H	-	Nee
• reparatiebedrijven gebruiksgoederen	N/H	N	-	N/H	N/H	-	Nee
• pottenbakkerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• natuursteenbewerking / beeldhouwerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• zeefdrukkerij	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• grafische bedrijven	N/H	N/H	-	N/H	N/H	-	Nee
• verkoop eigen agrarische producten	N	N	-	N	N/H	N	Ja

H = hoofdfunctie

N = nevenfunctie

- = niet toegestaan

Bijlage 3 Rekenvoorbeelden

Museum kerngegevens:

Werkgelegenheid in FTE	0,6
Aandeel lokale werkgelegenheid	0,6
Aandeel regionale werkgelegenheid	0
Omzet (excl. Btw)	€20.000
Toegevoegde waarde	€15.000
Aandeel regionaal ingekocht	€4.500
Totale inputs (inkoop)	€5.000
Synergie traffic	5
Voorzieningen en sponsoring (af te lezen uit kaart)	2
Leren en ervaren (af te lezen uit kaart)	2

Rekenmodel gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar		Uitkomsten
Initiatiefnemer graag alle lichtgroene vakken invullen, de rest wordt automatisch doorberekend.		
<u>Multiplier van de 1e orde</u>		
	€	
Totale inputs (inkoopwaarde)	5.000,00	
	€	
Inputs regionaal ingekocht	4.500,00	
Verhoudingsgetal aandeel regionaal ingekocht		0,9
Multiplier van de 1e orde totaal		1,225
<u>Multiplier van de 2e orde</u>		
	€	
Omzet (excl. Btw)	20.000,00	
	€	
Toegevoegde waarde	15.000,00	
Aandeel toegevoegde waarde van de omzet		0,75
Werkgelegenheid totaal (aantal fte's)		0,6
Werkgelegenheid lokaal		0,6
Aandeel lokale werkgelegenheid		1
Werkgelegenheid regionaal		0
Aandeel regionale werkgelegenheid		0
Multiplier van de 2e orde totaal		1,3
Mtot		1,525
Synergie traffic (af te lezen van de kaart)		5,00
VS totaalscore (af te lezen van de kaart)		2,00
LE totaal (af te lezen van de kaart)		2,00
De gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar voor de regio:		2,12

Gecorrigeerde toegevoegde waarde:**36003,23****Kerngegevens grootschalige zorgboerderij:**

Werkgelegenheid in FTE	15
Aandeel lokale werkgelegenheid	5
Aandeel regionale werkgelegenheid	10
Omzet (excl. Btw)	€600.000
Toegevoegde waarde	€500.000
Aandeel regionaal ingekocht	€80.000
Totale inputs (inkoop)	€100.000
Synergie traffic	4
Totale kosten aan voorzieningen en sponsoring	10
Totale kosten leren en ervaren	10

Rekenmodel gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar**Uitkomsten****Initiatiefnemer graag alle lichtgroene vakken invullen, de rest wordt automatisch doorberekend.**Multiplier van de 1e orde

	€	
Totale inputs (inkoopwaarde)	100.000,00	
	€	
Inputs regionaal ingekocht	80.000,00	
Verhoudingsgetal aandeel regionaal ingekocht		0,8
Multiplier van de 1e orde totaal		1,13

Multiplier van de 2e orde

	€	
Omzet (excl. Btw)	600.000,00	
	€	
Toegevoegde waarde	500.000,00	
Aandeel toegevoegde waarde van de omzet		0,83
Werkgelegenheid totaal (aantal fte's)		15
Werkgelegenheid lokaal		5
Aandeel lokale werkgelegenheid		0,33
Werkgelegenheid regionaal		10
Aandeel regionale werkgelegenheid		0,67
Multiplier van de 2e orde totaal		1,22
Mtot		1,36
Synergie traffic (af te lezen van de kaart)		4,00
VS totaalscore (af te lezen van de kaart)		10,00
LE totaal (af te lezen van de kaart)		10,00
De gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar voor de regio:		22,13

Gecorrigeerde toegevoegde waarde:**54030,00**

Werkgelegenheid in FTE	4
Aandeel lokale werkgelegenheid	3
Aandeel regionale werkgelegenheid	1
Omzet (excl. Btw)	€300.000
Toegevoegde waarde	€270.000
Aandeel regionaal ingekocht	€15.000
Totale inputs (inkoop)	€30.000
Synergie traffic	6
Totale kosten aan voorzieningen en sponsoring	1
Totale kosten leren en ervaren	1

Kerngegevens speciale medische zorg:

Rekenmodel gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar		Uitkomsten
Initiatiefnemer graag alle lichtgroene vakken invullen, de rest wordt automatisch doorberekend.		
<u>Multiplier van de 1e orde</u>		
	€	
Totale inputs (inkoopwaarde)	30.000,00	
	€	
Inputs regionaal ingekocht	15.000,00	
Verhoudingsgetal aandeel regionaal ingekocht		0,5
Multiplier van de 1e orde totaal		1,05
<u>Multiplier van de 2e orde</u>		
	€	
Omzet (excl. Btw)	300.000,00	
	€	
Toegevoegde waarde	270.000,00	
Aandeel toegevoegde waarde van de omzet		0,9
Werkgelegenheid totaal (aantal fte's)		4
Werkgelegenheid lokaal		3
Aandeel lokale werkgelegenheid		0,75
Werkgelegenheid regionaal		1
Aandeel regionale werkgelegenheid		0,25
Multiplier van de 2e orde totaal		1,315
Mtot		1,365
Synergie traffic (af te lezen van de kaart)		6,00
VS totaalscore (af te lezen van de kaart)		1,00
LE totaal (af te lezen van de kaart)		1,00
De gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar voor de regio:		6,76
Gecorrigeerde toegevoegde waarde:		39009,23

Kerngegevens kinderdagverblijf:

Werkgelegenheid in FTE	15
Aandeel lokale werkgelegenheid	5
Aandeel regionale werkgelegenheid	10
Omzet (excl. Btw)	€600.000
Toegevoegde waarde	€550.000
Aandeel regionaal ingekocht	€40.000
Totale inputs (inkoop)	€50.000
Synergie traffic	1
Totale kosten aan voorzieningen en sponsoring	10
Totale kosten leren en ervaren	10

Rekenmodel gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar		Uitkomsten
Initiatiefnemer graag alle lichtgroene vakken invullen, de rest wordt automatisch doorberekend.		
<u>Multiplier van de 1e orde</u>		
Totale inputs (inkoopwaarde)	€	50.000,00
Inputs regionaal ingekocht	€	40.000,00
Verhoudingsgetal aandeel regionaal ingekocht		0,80
Multiplier van de 1e orde totaal		1,07
<u>Multiplier van de 2e orde</u>		
Omzet (excl. Btw)	€	600.000,00
Toegevoegde waarde	€	550.000,00
Aandeel toegevoegde waarde van de omzet		0,92
Werkgelegenheid totaal (aantal fte's)		15,00
Werkgelegenheid lokaal		
Aandeel lokale werkgelegenheid		0,33
Werkgelegenheid regionaal		10,00
Aandeel regionale werkgelegenheid		0,67
Multiplier van de 2e orde totaal		1,24
Mtot		1,31
Synergie traffic (af te lezen van de kaart)		1,00
VS totaalscore (af te lezen van de kaart)		10,00
LE totaal (af te lezen van de kaart)		10,00
De gecorrigeerde verwachte werkgelegenheid na 3 jaar voor de regio:		20,87
Gecorrigeerde toegevoegde waarde:		36.027,36